

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS CHUKAS • MAAMAR 3

ויקחו אליך פרה אדומה

« Ils prendront pour toi une
vache rousse » (Nombres 19:2)

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likkutei-torah/chukas/3/

1 ויקחו אליך פרה אדומה. איתא במשניות פ"ה דמסכת פרה ומייתי לה ביבמות (פרק ח' דע"ב ב' וביומא ד' מ"ג) הכל כשרים לקדש מי חטאת אפילו אשה חוץ מחרש שוטה וקטן.

«Et ils prendront pour toi une vache rousse.» Il est enseigné dans la Michna, au chapitre 5 du traité Para, et cette règle est rapportée dans Yevamot (chapitre 8, 72b, et dans Yoma, folio 43): «Tous sont aptes à sanctifier les mei hatat (l'eau de purification), même une femme, à l'exception d'un sourd-muet, d'une personne mentalement déficiente et d'un mineur.»

ולענין הזאה הוא איפכא שהקטן כשר להזות ואשה פסולה וכדאיתא במשניות סוף פרק בתרא דפרה הכל כשרים להזות חוץ מטומטום ואנדרוגינוס והאשה כו' יעו"ש [יעו"יין שם] דקטן מזה.

En ce qui concerne l'aspersion, c'est l'inverse : le mineur est apte à asperger, tandis qu'une femme ne l'est pas, comme il est enseigné dans la Michna, à la fin du dernier chapitre de Para : «Tous sont aptes à asperger, à l'exception d'un tumtum (une personne dont le sexe est indéterminé), d'un androgyne et d'une femme», etc. Voyez là-bas : un mineur asperge.

2 ובגמרא שם ילפינן לה מקראי. וצ"ל הטעם שבהזי' [שבהזיה] אשה פסולה וקטן כשר ובקידוש הוא להיפוך ממש כנ"ל.

Et dans la Guemara, à cet endroit, nous le déduisons de versets. Il faut maintenant comprendre la raison pour laquelle, pour l'aspersion, une femme est invalide et un mineur valide, tandis que, pour la sanctification, c'est exactement l'inverse, comme indiqué plus haut.

והענין כי פרה אדומה היא באה לטהר טומאת מת שהוא לדחות ולהעביר רוח הטומאה דשלש קליפות הטמאות לגמרי ואין בהם טוב כלל

L'explication est que la vache rousse vient purifier de l'impureté des morts ; cela consiste à repousser et à éliminer l'esprit d'impureté des trois kelipot qui sont entièrement impures et ne contiennent aucun bien ;

דהיינו שמהן נמשך קיום וחיות של המעשה דבור ומחשבה של כל שס"ה ל"ת [לא תעשה] שבתורה וענפיהן, שחיותם וקיומם מלמעלה

c'est-à-dire que d'elles proviennent l'existence et la force vitale des actes, des paroles et des pensées liés aux 365 interdits de la Torah et à leurs ramifications. Car leur force vitale et leur existence, d'En-Haut,

הוא נמשך משלש קליפות הטמאות הנזכר במרכבת יחזקאל רוח סערה ענן גדול ואש מתלקחת, והם נקראים פגרים מתים לפי שאין בהם חיות מצד עצמם כלל.

proviennent des trois kelipot impures mentionnées dans le Char de Ye'hezkel : « un vent de tempête, un grand nuage et un feu flamboyant ». Elles sont appelées « cadavres morts », car elles n'ont absolument aucune force vitale propre.

3 והעברה זו הוא ע"י פרה אדומה דייקא ומים חיים כ"י ועץ ארז ואזוב כ"י.

Et cette élimination s'opère précisément au moyen d'une vache rousse, d'eaux vives, etc., ainsi que de bois de cèdre et d'hysopé, etc.

כי פרה הוא פ"ר [פגע רע] ה' פ"ר [פגע רע] הוא גימטריא מנצפ"ך שעולה כמנין פר וה' הוא בחינת ה' גבורות מקור התחלקות האותיות

Car para (vache) se décompose en par et hé. Par a pour valeur numérique les lettres mem, noun, tsadi, pé et kaf, dont la somme est égale à celle de par (280) ; et le hé correspond au niveau des cinq Guevourot (forces de retenue), source de la division des lettres.

כי קול היוצא מהבל הלב הוא קול פשוט ומתחלק לאותיות בה' מוצאות הפה אחה"ע מהגרון גיכ"ק מהח"ך כ"י.

Car la voix qui émane du souffle du cœur est une voix simple ; elle se divise en lettres dans les cinq lieux d'articulation de la bouche : alef, het, hé et ayin depuis la gorge, guimel, youd, kaf et kouf depuis le palais, etc.

4 וכך למעלה התחלקות אותיות הדבור למעלה הוא בבחינת מל' ואתה מחיה את כולם הוא ע"י בחינת גבורות וכמ"כ [וכמו כן] הוא למעלה בבינה בחינת אותיות המחשבה שהן ג"כ בחינת אותיות

Ainsi en est-il aussi en haut : la division des lettres de la parole, en haut, relève du niveau de Mal'-hout (souveraineté), [dont il est dit :] « Et Tu donnes la vie à tous », et elle s'opère par le niveau des Guevourot (retenues). De même, en haut, dans Bina (compréhension), il existe le niveau des lettres de la pensée, qui sont elles aussi un niveau de lettres.

כמו אותיות הדבור התחלקותן לאותיות פרטיים הוא ג"כ ע"י בחי' גבורות והוא בחינת גבורות דאימא, עמ"ש מזה בד"ה והניף הכהן את העומר בענין שעורה שעור ה'. עוד נת' [נתבאר] מזה במ"א ע"פ אד' שפתי תפתח.

Comme pour les lettres de la parole, leur division en lettres particulières s'opère elle aussi par le niveau des Guevourot ; il s'agit du niveau des Guevourot d'Imma. Voir ce qui est écrit à ce sujet dans le discours commençant par « Et le kohen fera tourner l'omer », à propos de se'orah (orge), interprété comme shi'ur hei (« mesure de cinq »). Cela a également été expliqué ailleurs, à propos de « Ado-nai, ouvre mes lèvres ».

5 והנה עיקר ההתחלקות הוא כדי להחיות ולהוות נבראים בע"ג [בעלי גבול / בעל גבול] כי באצילות איהו וחיוהי וגרמוהי חד כו',

Or, le but essentiel de la division est de donner vie aux créatures finies et de les faire exister ; car, dans le Monde d'Atsilout (Émanation), « Lui, Ses forces vitales et Ses réceptacles sont un » (ihou vé'hayohi vegarmohi 'had), etc.

אך ע"י ההתחלקות וההשתלשלות הנ"ל מקבלים חיות גם שלש קליפות הטמאות ע"י בחינת נוגה שיש בה ג"כ ה"ג [חמש גבורות] ושם הם גבורות קשות (ועיין בע"ח [בעץ חיים] שער ק"נ ספ"ג [סוף פרק ג']). ובלק"ת [ובלקוטי תורה (להאריז"ל)] פ' חקת בטעמי מצות

Cependant, par la division et l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) mentionnés plus haut, les trois kelipot impures (écorces) reçoivent elles aussi une force vitale, par le niveau de nogah (l'éclat [de l'écorce]), qui possède également les cinq Guevouras ; et là, ce sont des Guevouras sévères (voir Etz Chaim, Sha'ar Kelipas Nogah, fin du chapitre 3 ; et le Likkutei Torah de l'Ari-zal, Parshas Chukas, dans Ta'amei HaMitzvos),

שנעשה בחינת ההתחלקות והיש ממש בחי' טורא דפרודא משא"כ למעלה הגם שיש בחי' ההתחלקות המדרגות מ"מ כיון שהם בבחי' ביטול כמ"ש וצבא השמים לך משתחווים הרי הם מתאחדים.

de sorte qu'apparaissent le niveau de la division et celui du yesh (existence séparée) réel, le niveau du tura difiruda (la montagne de la séparation). En revanche, en haut, bien qu'il y ait une division entre les différents niveaux, puisqu'ils sont dans un état d'annulation de soi (bitoul), comme il est écrit : « Et l'armée des cieux se prosterne devant Toi », ils demeurent unis.

וכנודע מענין ע' [שבעים] נפש יוצאי ירך יעקב שאף שהם ע' [שבעים] מ"מ נאמר בהם נפש לשון יחיד ע"י שהם בבחי' ביטול, משא"כ בנוגה הוא בחינת הפירוד והתחלקות ממש לפי שהיא בחי' יש

Comme on le sait à propos des soixante-dix âmes issues de Yaakov : bien qu'elles soient soixante-dix, elles sont néanmoins désignées par le terme nefesh, au singulier, parce qu'elles sont dans un état de bitoul. En revanche, dans nogah, il s'agit d'une séparation et d'une division réelles, car c'est le niveau du yesh.

(כי למעלה הה"ג [החמש גבורות] דאימא אדרבה הם הגורמים וממשיכים ביטול היש כי הם גבורות ממותקות שענין הגבורה הוא עד"מ למטה ענין לעולם ירגיז אדם יצ"ט [יצר טוב] על יצה"ר [יצר הרע] וכמ"ש במ"א ע"פ וגם אתה תדין את ביתי.

(Car, en haut, les cinq Guevouras d'Imma, au contraire, provoquent et font descendre l'annulation du yesh, puisqu'elles sont des Guevouras adoucies. En effet, la Guevoura, par analogie avec ce qui se passe ici-bas, correspond à l'enseignement : « Qu'un homme incite toujours son bon penchant contre son mauvais penchant », comme cela est expliqué ailleurs au sujet de « Et toi aussi, tu jugeras ma maison ».

כך הוא ענין ה"ג [חמש גבורות] דבינה הנמשכים למלי' אשר מזה נמשך ומשתלשל בבי"ע ענין גבריאל המעורר הנשמות לעבודה כמ"ש בזח"ג [בוהר חלק ג] ויקרא

Ainsi en va-t-il des cinq Guevouras de Bina qui sont attirées vers Mal'hout (souveraineté) : de là, elles sont attirées et descendent dans Béria, Yetsira et Assiya sous la forme de Gavriel, qui éveille les âmes au service [divin], comme il est écrit dans le Zohar, partie III, Vayikra)

(דכ"ג סע"א [סוף עמוד א]) ובפ' שלח (דקע"א סע"ב [סוף עמוד ב]) ועמ"ש מזה ע"פ מאמר הזח"ב [הזהר חלק ב'] פקודי (דרל"ג ע"א) בפסוק והנה איש מראהו כמראה נחשת וגו'.

(fin de 23a), ainsi que dans Parshas Shelach (fin de 171b). Voir également ce qui est écrit à ce sujet, sur le passage du Zohar, partie II, Pekudei (233a), concernant le verset : « Et voici qu'un homme avait l'apparence du cuivre », etc.

והיינו כי שרש ה"ג [חמש גבורות] העליונות הם אדרבה המעוררים ביטול היש וכמ"ש מזה ג"כ בדי"ה אדי שפתי תפתח.

Cela signifie que la racine des cinq Guevouras supérieures éveille, au contraire, l'annulation du yesh, comme cela est également expliqué dans le discours commençant par « Ado-nai, ouvre mes lèvres ».

ועמ"ש"ל [ועיין מה שכתוב לעיל] גבי חוטי תכלת וסדי"ה ה' יחתו מריביו ומ"ש סדי"ה ושאתם מים בענין כוס ישועות.

Et voyez ce qui est écrit plus haut au sujet des fils de tekhelet, à la fin du discours qui commence par «Havaya: ceux qui s'opposent à Lui seront brisés», ainsi que ce qui est écrit à la fin du discours qui commence par «Vous puiserez de l'eau», au sujet de «la coupe des délivrances».

לא כן הגבורות שבנוגה שהן גבורות קשות בחי' הצמצום גמור המסתיר לגמרי להיות יש ודבר נפרד ועמ"ש בד"ה אם בהרת קדמה כו'.

Il n'en va pas ainsi des Guevourot dans le noga: ce sont des Guevourot rigoureuses, le niveau d'un tsimtsoum complet (contraction), qui dissimule entièrement, de sorte qu'il y ait un yesh et une chose séparée. Voyez aussi ce qui est écrit dans le discours qui commence par «Si la baheret (tache blanche éclatante) est apparue avant...», etc.

6 וזהו כל עיקר ענין בחינת נוגה שאינה כמו ג' קליפות הטמאות שהם רע גמור, והגם שנוגה ג"כ חציה רע היינו חציה

Et telle est toute l'essence de la notion du niveau de Nogah: il n'est pas comme les trois kelipot impures, qui sont entièrement mauvaises. Et bien que Nogah soit elle aussi pour moitié mauvaise, cela ne concerne que sa moitié;

אבל חציי [חציה] טוב ואעפ"כ [ואף על פי כן] גם הטוב שבה נקרא ק"נ [קליפת נוגה] והיינו לפי שהוא בבחינת יש וכמו בשביל שיקראוני רבי כו'.

mais son autre moitié est bonne. Malgré cela, même le bien qui s'y trouve est appelé kelipat Nogah; c'est parce qu'il relève du yesh (existence distincte), comme dans l'expression: «afin qu'ils m'appellent Rabbi», etc.

משא"כ בקדושה הוא בחי' ביטול ולכן ע"י בחינת ק"נ [קליפת נוגה] מקבלים ג' קליפות הטמאות, כי ק"נ [קליפת נוגה] חציו טוב וחציו רע שמבחי' חציו הטוב מקבל גם חציו הרע.

À l'inverse, dans la sainteté, il s'agit du niveau de l'annulation de soi (bitoul). C'est pourquoi les trois kelipot impures reçoivent leur vitalité par le niveau de kelipat Nogah: car kelipat Nogah est pour moitié bonne et pour moitié mauvaise, et sa moitié mauvaise reçoit elle aussi de la qualité de sa moitié bonne.

7 ומחציו הרע מקבלים ג' קליפות הטמאות לגמרי, ופי' חציו טוב הוא הרגשת היש ומ"מ בחינת ק"נ [קליפת נוגה] יכול להתברר ולהיות בבחינת ביטול לגמרי באור א"ס וכענין וצבא השמים לך משתחווים.

Et les trois kelipot entièrement impures reçoivent de sa moitié mauvaise. Le sens de « sa moitié [est] bonne » est le sentiment du yesh (existence propre) ; néanmoins, le niveau de la kelipa noga peut être raffiné et parvenir à un état d'annulation de soi (bitoul) complète dans la Lumière infinie (Or Ein Sof), comme dans « Et les armées des cieux se prosternent devant Toi ».

וזהו ענין שלפעמים בחינת נוגה עולה לגמרי בקדושה (ועיין בזח"ב [בוהר חלק ב'] ויקהל) (דרי"ג ע"ב) ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם והרמ"ז [והרב משה זכות] פ' פנחס (דרנ"א ב')

Tel est le sens du fait que parfois, le niveau de noga s'élève entièrement dans la sainteté (voir le Zohar, partie II, Vayakhel) (203b), ainsi que le Mikdash Melech à cet endroit, et le Ramaz (Rabbi Moshe Zacuto) sur la Parachat Pinchas (251b) ;

משא"כ בנוגה שיש בה איתן להדבק בקדושה ועליה נאמר והנה טוב מאד וע"ש ר"פ חקת.

tandis qu'en noga, il y a un eitan (une force ferme) qui lui permet de s'attacher à la sainteté, et c'est à son sujet qu'il est dit : « Et voici que cela était très bon. » Voir également là, au début de la Parachat 'Houkat.

וזהו ענין שרפת הפרה כדי להעביר את רוח הטומאה כי פרה היא בחינת נוגה שפרה היא בחי' נוק' [נוקבא] שמקבל מבחינת פני שור

Tel est le sens de la combustion de la vache, afin d'écarter l'esprit d'impureté : car la vache est le niveau de noga ; en effet, la vache est le niveau de Nougva (le féminin), qui reçoit du niveau de « la face du bœuf »,

אלא שהיא בבחי' גבורות קשות ביותר בחינת טוב שבנוגה פר ה' וממנה מקבלים גם ג' קליפות הטמאות כנ"ל.

sauf qu'elle se situe au niveau des Guevourot les plus rigoureuses, le niveau du bien qui se trouve dans noga, par [et] hé ; et c'est d'elle que les trois kelipot impures reçoivent également, comme indiqué plus haut.

8 וזהו ענין המצוה לשרוף את הפרה לאפר כי ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] אשכחן אפר דאקרי עפר דכתיב ולקח מעפר שרפת החטאת כו'. דהנה מכל דבר הנשרף נשאר אפר.

Et tel est le sens de la mitsva consistant à brûler la vache jusqu'à ce qu'elle devienne cendres. Car nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Nous trouvons que les cendres sont appelées "poussière", comme il est écrit : "Il prendra de la poussière provenant de la combustion de l'offrande expiatoire" », etc. En effet, de toute chose qui est brûlée, il reste des cendres.

והיינו לפי שכל דבר מורכב מדי' יסודות אש רוח מים עפר ועיקר התהוות הגשמי הוא מיסוד העפר וג' היסודות מורכבים בו,

Cela s'explique par le fait que toute chose est composée de quatre éléments : le feu, l'air, l'eau et la terre (afar). La matière physique vient principalement de l'élément terre, auquel les trois autres éléments sont mêlés.

ולכן ע"י השרפה מתפרדים יסודות המורכבים ונשאר רק יסוד העצמי וכך הוא ענין שרפת הפרה ולא נשאר כ"א מקור הדבור שעדיין הוא בבחי' ביטול.

Ainsi, par la combustion, les éléments composés se séparent, et seul demeure l'élément essentiel. Il en va de même pour la combustion de la vache : il ne reste rien d'autre que la source de la parole, qui se trouve encore dans un état d'annulation de soi (bitoul).

וזהו אפר פר א' היינו הגבורה כמו שהוא בשרשו קודם שנמשך בבחינת יש ע"י ה"ג [חמש גבורות] דנוגה וממילא יתפרדו כל פועלי און והיו כלא היו.

Et tel est le sens de efer (cendres) : par [et] alef, c'est-à-dire la Guevoura (retenue) telle qu'elle est à sa racine, avant d'être attirée dans l'état de yesh (existence distincte) par les cinq Guevourot de nogah. Dès lors, « tous les artisans d'iniquité seront dispersés » et « ils seront comme s'ils n'avaient jamais été ».

(ע' [עיינן] בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] שם ועיינן בזהר הרקיע פ' משפטים בפ"י מ"ש בזהר שם דק"ה ע"ב ע"פ אדמת עפר עיינן בשער תיקון עונות ספ"ב [סוף פרק ב'] ובמ"ח.

(Voir le Likkutei Torah de l'Arizal, à cet endroit ; voir également Zohar HaRakia, Parshas Mishpatim, dans l'explication de ce qui est écrit dans le Zohar, à cet endroit (105b), sur « admas afar » (le sol de poussière) ; voir Sha'ar Tikkun Avonos, fin du chapitre 2, et Mishnas Chassidim.

ובסידור האריז"ל [האריז"ל זכרוננו לברכה] גבי תיקון חצות בענין לתת אפר במקום הנחת תפילין כו' ועיין ברכות סדר וירא ס"פ מ"ט בזוהר פ' פקודי דרל"ז ב' ודרס"ו ב' ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] פ' חקת בד' ק"פ ע"ב ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם):

Et [voir] dans le Siddur de l'Arizal, de mémoire bénie, au sujet de Tikkun Chatzos, à propos du fait de déposer des cendres à l'endroit où l'on met les tefilines, etc. Voir aussi le Midrash Rabbah, Se-der Vayera, fin de la section 49 ; le Zohar, Parshas Pekudei, 237b et 266b ; ainsi que le Ramaz sur Parshas Chukas, folio 180b, et le Mikdash Melech, à cet endroit.)

9 ב והנה כתיב ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת ונתן עליו מים חיים אל כלי, מים הוא בחינת חכמה ומים חיים הוא מקור החכמה שנק' מים חיים בחינת מעין וכמ"ש והחכמה מאין תמצא,

2. Or, il est écrit : « Ils prendront, pour l'impur, de la poussière de la combustion de l'offrande pour le péché, et il y mettra de l'eau vive dans un récipient. » L'eau correspond au niveau de 'Hokhma (sagesse), et l'eau vive est la source de 'Hokhma, appelée « eau vive », le niveau d'une source, comme il est écrit : « Et 'Hokhma se trouve à partir du néant. »

והוא מבחי' טלא דבדולחא מקור החכמה סתימאה כידוע (ומבואר בזוהר פ' תזריע דמ"ט ע"א ועיין בזוהר תרומה דקע"ח סע"ב [סוף עמוד ב] בספרא דצניעותא פ"ה וע' מ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה למה נסמכה פ' מרים כו').

Et cela relève du niveau de tala divdolcha (la rosée cristalline), la source de la 'Hokhma cachée, comme on le sait. (C'est expliqué dans le Zohar, Parachat Tazria, 49a ; voir aussi le Zohar, Terouma, fin de 178b, dans le Sifra di-Tsniouta, chapitre 5 ; et voir ce qui est écrit dans Iggeres HaKodesh, dans le passage commençant par : « Pourquoi la section de Myriam a-t-elle été juxtaposée », etc.)

והנה למטה מים חיים הן הנובעים מתחת לארץ והיינו לפי שנעוץ תחלתן בסופן כי מבחינת חכמה ולמטה הוא בחינת השתלשלות מיש ליש מחכמה למדות ולמחשבה דכור

Or, ici-bas, l'eau vive est [l'eau] qui jaillit des profondeurs de la terre ; cela tient au fait que « leur commencement est enchâssé dans leur fin ». Car, à partir du niveau de 'Hokhma et en descendant, il s'agit d'un enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) de quelque chose à quelque chose : de 'Hokhma aux attributs émotionnels (midot), puis à la pensée, à la parole

ומעשה, משא"כ החכמה מלמעלה מן החכמה הוא בחי' מאין ליש וגילוי בחינה זו הוא למטה בארץ דוקא כי הארץ מצמחת וחוזרת ומצמחת עד א"ס כמ"ש ארץ ממנה יצא לחם כו'.

et à l'action. Il n'en va pas ainsi de 'Hokhma [lorsqu'elle vient] de ce qui est au-dessus de 'Hokhma : il s'agit du niveau du passage du néant à l'être. Et la révélation de ce niveau se trouve précisément ici-bas, dans la terre, car la terre fait pousser et fait pousser à nouveau, sans fin, comme il est écrit : « La terre, d'elle sort le pain », etc.

10 וכן המים הנובעים מתחת לארץ הם מים חיים כו', וזהו ענין קידוש מי חטאת ליתן מים חיים בתוך האפר

De même, l'eau qui jaillit des profondeurs de la terre est une eau vive, etc. Tel est le sens de la sanctification des eaux de purification (mei chatas) : mettre de l'eau vive dans les cendres,

שהוא המשכת מקור החכמה בחינת ביטול תוך האפר שהוא בחי' טוב שכנוגה שנתברר מקור ושרש הדבור

c'est-à-dire attirer la source de 'Hokhma (sagesse), le niveau de l'annulation de soi (bitoul), dans les cendres, qui sont le niveau du bien de Nogah, où la source et la racine de la parole ont été affinées.

כי בחי' הפרה פר ה' הוא בחינת ה' גבורות המחלקות את הקול להיות הדבור בגילוי וע"י השרפה נשאר רק מקור ושרש הדבור וע"י המים חיים שהוא המשכת הביטול

Car le niveau de la vache — par [et] hé — est celui des cinq Guevourot (forces de retenue), qui divisent la voix afin que la parole se révèle ; par la combustion, seule subsiste la source et la racine de la parole. Et, par l'eau vive, qui est l'attraction du bitoul,

הנה ממילא יתפרדו כל פועלי און ואין להם אחיזה כלל (וכמ"ש בזהר פ' פקודי דרל"ז ב' הנ"ל ועיין בזהר פ' חקת דקפ"א ע"א).

« tous les artisans d'iniquité seront dispersés » d'eux-mêmes, et ils n'ont aucune prise, absolument (comme il est écrit dans le Zohar, Parshas Pekudei, 237b, mentionné plus haut ; voir aussi le Zohar, Parshas Chukas, 181a).

וההזיה הוא להמשיך בחינה זאת על נפש המיטהר מן הטומאה ולכן אשה פסולה להזות כי אשה היא בחי' גבורות בחי' מל' שרגליה יורדות מות שהוא בחי' דבור מקור ושרש אחיות החיצונים.

La aspersion consiste à attirer ce niveau sur l'âme de celui qui est purifié de l'impureté. C'est pourquoi une femme est inapte à asperger : une femme représente le niveau des Guevourot, celui de Mal'hout (souveraineté), « dont les pieds descendent vers la mort » ; c'est le niveau de la parole, source et racine de la prise des forces extérieures.

לכן אין בכחה לדחות ולהעביר את רוח הטומאה (וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] ספ"ו דיבמות האיש דרכו לכבש ואין אשה דרכה לכבש וע' ברכות בראשית ס"פ ח' האיש כובש כו'),

Elle n'a donc pas le pouvoir de repousser et d'écarter l'esprit d'impureté (comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie, à la fin du chapitre 6 de Yevamos : « Il est dans la voie de l'homme de conquérir, mais il n'est pas dans la voie de la femme de conquérir » ; voir aussi le Midrash Rabbah sur Bereishis, fin de la section 8 : « L'homme conquiert », etc.).

אבל הקטן שהוא בחינת דכר בחינת מדות שאין להם שם שום אחיזה (כי הז"א נק' עץ החיים אבל המל' נקרא עה"ד [עץ הדעת] טו"ר [טוב ורע] והיינו לפי שרגליה יורדות כו'),

Mais le mineur, qui relève du masculin (dechar), du niveau des attributs émotionnels (midot), où les forces extérieures n'ont absolument aucune prise — car Zeir Anpin est appelé l'Arbre de Vie, tandis que Mal'hout est appelé l'Arbre de la connaissance du bien et du mal, parce que « ses pieds descendent », etc. —,

אלא שהוא עדיין בבחינת קטנות המדות אהוי"ר [אהבה ויראה] יכול להעביר את רוח הטומאה. ואף שהקטן אין בו דעת מ"מ יכול להעביר ולדחות את רוח הטומאה

bien qu'il soit encore au niveau de la petitesse des attributs émotionnels, amour et crainte, peut écarter l'esprit d'impureté. Et, bien que le mineur n'ait pas de Daat (connaissance), il peut néanmoins écarter et repousser l'esprit d'impureté,

כי גם בהם אין בחינ' [בחינת / בחינה] הדעת וכמ"ש בזהר פ' משפטים אל אחר אסתרס ולא עביד פירין, ואפשר שע"ז רמזו ברכות פ' נח פל"ג ומה התהום כו'

Car en eux [les kelipot] aussi, il n'existe pas de niveau de Daat, comme il est écrit dans le Zohar, Parachat Mishpatim : « L'autre dieu est châtré et ne porte pas de fruits. » Il se peut que ce soit à cela que [nos Sages] aient fait allusion dans le Midrash Rabbah, Parachat Noa'h, section 33 : « Et de même que l'abîme... », etc.

כך אין מעשיהן של רשעים עושה פירות, וע' בגמרא ספ"ק [סוף פרק קמא] דקדושין (ד"מ ע"א). והקשה בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] והרי נשמות עובדי כוכבי' [כוכבים] ומזלות נמשכים מג' קליפות הטמאות וא"כ עבד פירין.

«Ainsi, les actes des méchants ne portent pas de fruits.» Voir aussi la Guemara à la fin du premier chapitre de Kiddushin (40a). Dans le Likkutei Torah de l'Ari Zal, une difficulté est soulevée : les âmes des adorateurs des étoiles et des constellations proviennent des trois kelipot impures ; si tel est le cas, elles portent bien des fruits !

ותירץ שאין בהם מוח הדעת כ"א מוח החכמה ומוח הבינה כמ"ש גם בלא דעת נפש לא טוב

Il répondit qu'elles n'ont pas le cerveau de Daat, mais seulement celui de 'Hokhma et celui de Bina (compréhension), comme il est écrit : «De même, sans Daat, l'âme n'est pas bonne»,

ולכן כתיב שתי נשים זונות וכ"ו תרין צפרין כ"ו ולכן הקטן הגם שאין בו דעת אינו מעכב.

et c'est pourquoi il est écrit : «deux femmes prostituées», etc., «deux oiseaux», etc. C'est pourquoi, lorsqu'il s'agit d'un mineur, bien qu'il soit dépourvu de Daat, cela ne constitue pas un obstacle.

משא"כ לענין הקידוש שהוא העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] דגבורות דנוגה למעלה למים חיים דמ"ס [דמוחא סתימאה] הקטן פסול לזה, כי העלאה זו צ"ל ע"י הדעת דוקא

En revanche, pour la sanctification, qui consiste à élever les mayin noukvin (eaux féminines) des Guevourot de Nogah jusqu'à l'eau vive de Mo'ha Stima'a (le cerveau caché), le mineur n'est pas apte à l'accomplir ; car cette élévation doit précisément se faire par Daat.

כי ביטול היש לאין זהו ע"י בחינת דעת כענין אברהם הכיר את בוראו דהכרה ר"ל [רוצה לומר] הרגשה זהו בחינת דעת

Car l'annulation du yesh (l'existence séparée) dans le ayin (le néant) s'opère par le niveau de Daat, comme dans le cas d'Avraham qui reconnut son Créateur : «reconnaître» signifie ici ressentir, et cela correspond au niveau de Daat.

(ועמ"ש מענין הדעת בביאור ע"פ מים רבים ובד"ה ואלה המשפטים ובד"ה לא הביט און ביעקב ובד"ה החלצו מאתכם ובד"ה וידעת היום וע' בזו"ה [בזוהר] פ' תרומה דקס"ו),

(Et voyez ce qui est écrit au sujet de Daat dans l'explication sur «Des eaux abondantes», ainsi que dans les discours commençant par «Et voici les lois», «Il n'a pas vu d'iniquité en Yaakov», «Armez-vous parmi vous» et «Et tu connaîtras aujourd'hui» ; voir aussi Zohar HaRakia, Parachat Teroumah, folio 166.)

ולכן הדעת עולה עד הכתר למעלה מחו"ב [מחכמה ובינה] שהם בחי' המשכה כו', (ועיין ברבות כי תשא פמ"א [פרק מ"א / פרשה מ"א] גבי כי ה' יתן חכמה מפיו דעת משמע ג"כ דבחינת מפיו דעת זהו דבר גדול יותר מבחינת יתן חכמה),

C'est pourquoi Daat s'élève jusqu'à Kéter (la Couronne), au-dessus de 'Hokhma et de Bina, qui sont des niveaux de transmission vers le bas, etc. (Voir aussi le Midrash Rabbah, Ki Tissa, section 41, à propos de « Car Havaya donne la sagesse ; de Sa bouche viennent la connaissance (Daat) » : il ressort également de là que le niveau de « de Sa bouche viennent la connaissance » est supérieur à celui de « donne la sagesse ».)

וע"כ אין בקליפות מוח הדעת דוקא שאין בהם בחי' הביטול ע"ד הכיר את בוראו רק דקרו ל"י אלקא דאלקיא.

Et c'est pourquoi c'est précisément l'intellect de Daat qui est absent des kelipot, car elles ne possèdent pas le niveau de bitoul qui consiste à « reconnaître son Créateur » ; elles se contentent de L'appeler « le D.ieu des dieux ».

ולכן הקטן שאין בו גילוי הדעת עדיין הוא פסול לקדש. אבל אשה כשרה לקדש כי אשה יש לה דעת אלא שדעתה קלה שהדעת שבה אינו כ"א מבחינת גבורות

C'est pourquoi un mineur, chez qui Daat ne s'est pas encore révélée, n'est pas apte à sanctifier. Mais une femme est apte à sanctifier, car elle possède Daat ; seulement, « son Daat est léger », puisque le Daat qu'elle possède provient uniquement du niveau des Guevourot.

וזהו דעתה קל"ה ה' פעמים כ"ו גימטריא קל (ועמשי"ל [ועיין מה שכתוב לעיל] פ' בראשית בד"ה צאינה וראינה בפ"י שלשים ומאה משקלה ועיין בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] פ' שמות ע"פ כי סר לראות.

Et c'est là le sens de « son Daat est kal-hé » : cinq fois vingt-six donnent, par guématria, la valeur de kal (130). (Voir ce qui a été écrit plus haut, dans la parachat Berechit, dans le discours commençant par « Allez et contemplez », à propos de l'explication de « son poids était de cent trente » ; voir aussi le Likkutei Torah de l'Arizal, parachat Chemot, sur « car il s'était détourné pour voir ».

קל יורד למלי' מסוד דעת זה כו' וע"ש, ובפע"ח [ובפרי עץ חיים] שער השופר פ"א ג"כ נז' [נזכר] מענין זה, ועמ"ש מזה בד"ה ענין רב שמואל בר רב יצחק מרקד אתלת דהענין דכל שהדעת חזק ביותר יוכל לסבול

Kal descend vers Mal'hout à partir du secret de ce Daat, etc. ; voir là-bas. Ce sujet est également mentionné dans Pri Etz Chaim, Chaar HaChofar, chapitre 1. Voir aussi ce qui a été écrit à ce propos dans le discours commençant par « L'histoire de Rav Chmouel bar Rav Yits'hak, qui dansa avec trois » : le principe est que celui dont le Daat est particulièrement fort peut supporter

גם הפך תשוקתו וכל שהדעת קל לא יוכל לסבול ותיכף תכלה נפשו, ועדי"ז פ"י שדעתה קל שהוא התשוקה בכוסף רב ליכלל באצילות ולכן נקרא כלה ע"ש כלתה נפשי כו' בבחינת גבורות והסתלקות לעלות למעלה.

même le contraire de son désir ; tandis que celui dont le Daat est léger ne peut pas le supporter et son âme expire aussitôt. C'est dans ce sens qu'il faut comprendre « son Daat est léger » : il s'agit de son désir, animé d'une grande aspiration, d'être incluse dans Atsilout. C'est pourquoi on l'appelle kalah (mariée), en référence à « mon âme languit (kalsah) », etc., selon le mode des Guevourots et du retrait, pour s'élever vers le haut.

גם יש להעיר לענין קל ממשארז"ל [ממה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] גבי ורוכב על כרוב קל שלו ועמ"ש מזה בד"ה יביאו לבוש גבי וסוס אשר כו' ועמ"ש במ"א בענין בינה יתירה נתנה באשה כו'), ופ"י שכל הגבורות שבהויות נמשכים במל'

On peut aussi relever, à propos de kal, ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit au sujet de « Il chevauche Son léger (kal) chérubin ». Voir ce qui a été écrit à ce propos dans le discours commençant par « Qu'on apporte un vêtement royal », au sujet de « et le cheval que », etc. ; voir aussi ce qui a été écrit ailleurs sur le sujet de « une Bina supplémentaire a été donnée à la femme », etc.) Le sens est que toutes les Guevourots contenues dans les Havayot sont attirées dans Mal'hout ;

אבל מ"מ יש בה דעת לכן כשרה לקדש כי גם ענין קידוש מי חטאת הוא עליות גבורה דק"נ [דקליפת נוגה] שנתברר במים חיים ע"כ האשה שיש לה עטרא דגבורה כשרה לקדש כו':

Mais, néanmoins, elle possède Daat et est donc apte à sanctifier. Car la sanctification de l'eau de la vache rousse consiste elle aussi en l'élévation de la Guevoura de la kelipat noga, qui a été raffinée dans l'eau vive ; c'est pourquoi la femme, qui possède l'atara digevurah (la couronne de Guevoura), est apte à sanctifier, etc.

11 ג ולקח הכהן עץ ארז ואזוב והשליך אל תוך שרפת הפרה. שכדי לחבר בחינת החכמה בחינת ביטול שהוא מדרגה גבוה ונעלה באפר הפרה

3. «Le kohen prendra du bois de cèdre et de l'hysope, et les jettera dans le feu où brûle la vache». Car, pour unir le niveau de 'Hokhma (sagesse), le niveau de l'annulation de soi (bitoul), qui est un degré élevé et sublime, aux cendres de la vache,

שהוא בחינת נוגה מדרגה היותר תחתונה הוא עץ ארז ואזוב. עץ הוא בחינת מדות שיש בהן בחי' גדלות וקטנות.

qui sont le niveau de Nogah, le degré le plus bas, cela se fait par le bois de cèdre et l'hysope. Le bois est le niveau des attributs émotionnels (midot), où se trouvent les niveaux de grandeur et de petitesse.

עץ ארז הגבוה מכל האילנות הוא בחינת מדות שבחכמה (כ"כ [כל כך] בספר מאורי אור אות א' סעי' [סעיף] ק"כ ובמק"מ [ובמקדש מלך] בראשית דכ"ט א' וע"ש דל"ד א' סעי"א [סוף עמוד א]).

Le bois de cèdre, le plus élevé de tous les arbres, est le niveau des attributs émotionnels au sein de 'Hokhma (ainsi l'écrit le livre Me'orei Or, lettre alef, section 120, et le Mikdash Melech sur Bereishis, 29a ; voir aussi là-bas, fin de 34a).

ואזוב הגדל בקיר הוא הנמוך מכל האילנות הוא בחינת טפת היסוד שהשפעה הבאה מבחינת היסוד תוך הנבראים אינה כ"א בבחי' טפה הארה בעלמא, ועמ"ש בד"ה אלה מסעי גבי וגם דלה דלה לנו.

Et l'hysope, qui pousse dans le mur et est le plus bas de tous les arbres, est le niveau de la goutte de Yessod (fondement) : car l'influence qui provient du niveau de Yessod et pénètre dans les êtres créés ne se transmet que sous la forme d'une goutte, d'un simple reflet. Voir aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par « Voici les étapes », à propos de « il puisa aussi, il puisa pour nous ».

ולכן יו"ד דפינחס שקנא קנאת הברית בחי' יסוד הוא זעירא (עיין בזהר פ' פינחס דרטי"ו ע"ב ועמ"ש בפ' מקץ בביאור ע"פ המגביהי לשבת כו' ע"ש),

C'est pourquoi le youd de Pin'has, qui fut zélé d'un zèle ardent pour l'alliance, le niveau de Yessod, est petit (voir le Zohar, Parshas Pin'has, 215b ; et voir ce qui est écrit dans Parshas Mikeitz, dans l'explication de « Celui qui siège dans les hauteurs », etc. ; voir là-bas).

וכן וא"ו דאזוב הוא זעירא (וע' מזה בזהר פ' מצורע דנ"ג ע"ב וע' בזהר ר"פ יתרו דס"ח ע"א), פי' שהיסוד הוא מחבר בחי' החכמה להתלבש תוך הנבראים

De même, le vav de ezov (hysope) est petit (voir à ce sujet le Zohar, Parshas Metsora, 53b ; et le Zohar au début de Parshas Yitro, 68a). Cela signifie que Yessod est ce qui unit le niveau de 'Hokhma, afin qu'il s'enveloppe dans les êtres créés,

שהוא המשכת מים חיים באפר הפרה, ושני התולעת הוא לכרוך בו העץ ארז ואזוב כי ההמשכה והחיבור שימשך טפת מוח ביסוד ולהיות טפת יסוד הוא ע"י שני התולעת בחינת הגבורות כו'.

ce qui constitue la transmission de l'eau vive dans les cendres de la vache. Le fil écarlate (chni to-la'at) sert à y attacher le bois de cèdre et l'hysope ; car la transmission et l'union par lesquelles la goutte du cerveau est introduite dans Yessod et devient la goutte de Yessod se font par le fil écarlate, le niveau des Guevourot (retenues), etc.

(ועמ"ש בפ' נשא בד"ה ה' יחתו מריביו בענין ויתן עוז למלכו וע' בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] פ' שמיני בטעמי מצות בענין וארבה את זרעו ואתן לו את יצחק כו' וע' בזהר ס"פ חיי שרה דקל"ג סע"א [סוף עמוד א] אתערותא דרחימו כו' ובפ' וישב)

(Voir ce qui est écrit dans Parshas Nasso, dans le discours commençant par « Havaya, ceux qui le combattent seront brisés », à propos de « Il donnera de la force à son roi » ; voir aussi le Likkutei Torah de l'Ari zal, Parshas Shemini, dans Ta'amei HaMitsvos, à propos de « J'ai multiplié sa descendance et lui ai donné Yits'hak », etc. ; voir le Zohar, à la fin de Parshas 'Hayé Sarah, fin de 133a : « L'éveil de l'amour », etc. ; et dans Parshas Vayéchev.)

(דקפ"ו ע"ב) ע"פ העירותי מצפון כו' ובפ' וארא (ד"ל ע"א) דאלמלא אתערותא דצפון כו' שמאלו תחת לראשי כו'

(186b), à propos de « J'ai suscité [quelqu'un] du nord », etc. ; et dans la paracha de Vaéra (30a) : « Si ce n'était l'éveil du nord », etc., « Sa main gauche est sous ma tête », etc. ;

ובפ' תרומה (דקל"ז א') ע"פ ישיש כגבור כו' וע"ש (דקל"ט א') בענין ותולעת שני. ועמ"ש סד"ה נאוו לחייך בתורים.

et dans la paracha de Terouma (137a), à propos de « Il se réjouit comme un homme vaillant », etc. ; et voir là-bas (139a), au sujet de « la laine cramoisie ». Voir aussi ce qui est écrit à la fin du discours commençant par « Tes joues sont belles avec des colliers ».

עו"ל [עוד יש לומר] בענין התחברות עץ ארז ואזוב שהוא ע"ד מ"ש ברע"מ [ברע"א מהימנא] ר"פ כי תשא העשיר דא עמודא דאמצעיתא כו' והדל דא צדיק כו' ועמ"ש [ועיין מה שכתוב שם].

On peut encore expliquer, au sujet de l'union du bois de cèdre et de l'hysope, que cela s'inscrit dans le prolongement de ce qui est écrit dans le Raaya Mehemna, au début de la paracha de Ki Tissa : « “Le riche”, c'est le pilier central », etc., « et “le pauvre”, c'est le Tsadik », etc. Voir ce qui est écrit là-bas.

ובמאורי אור אות א' סעיף נ"ד כתב אזור נקי היסוד ו' זעירא והוא המתחבר עם ארז ו' רברבא גוף וברית ועמ"ש גבי ברכת הארץ בברכת המזון במה שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה]

Et dans Meorei Or, lettre alef, section 54, il est écrit: «Hysope: ainsi est appelé Yessod, le petit vav; et c'est lui qui s'unit au cèdre, le grand vav: le corps et l'alliance.» Voir aussi ce qui est écrit au sujet de la bénédiction de la Terre dans le Birkat Hamazon, à propos de ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit:

וצריך שיזכיר בה ברית ותורה וזהו ענין אלה תולדות יעקב יוסף (ע' [עיינן] בזח"א [בזהר חלק א] וישב דק"פ ע"א ודקפ"ב ע"ב)

«Et il doit y mentionner l'alliance et la Torah.» Tel est le sens de «Voici les générations de Yaakov: Yossef» (voir le Zohar, partie I, Vayéchev, 180a et 182b).

והיינו כי בחינת ארז הוא בחינת יעקב וכן איתא במדרש תנחומא פ' וישלח הארז זה יעקב שנאמר כארז בלבנון ישגה וכ"ה ברבות שם פרשה פ'.

Cela signifie que le niveau du cèdre est celui de Yaakov. Ainsi est-il dit dans le Midrash Tanhouma, paracha de Vayichla'h: «Le cèdre, c'est Yaakov, comme il est dit: "Il grandira comme un cèdre du Liban."» Il en est de même dans le Midrash Rabba, à cet endroit, section 80.

והוא כמ"ש בשמו"ע [בשמונה עשרה] והנורא אל עליון שהוי"ו דוהנורא הוא המשכה להיות גילוי בחינת נורא הוא גילוי בחינת ביטול שנמשך מבחינת אל עליון היינו מה שלמעלה מהשתלשלות כמ"ש במ"א סד"ה וידעת היום.

Cela correspond à ce qui est dit dans la Chemoné Essré: «et le redoutable, Kel Elyon (Dieu Très-Haut)». Le vav de vehanora («et le redoutable») est un influx qui suscite la révélation du niveau de «redoutable»; cette révélation du niveau de bitoul est issue du niveau de Kel Elyon, c'est-à-dire de ce qui est au-dessus de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), comme cela est expliqué ailleurs, à la fin du discours commençant par «Et tu sauras en ce jour».

וזהו ענין בחינת ארז ו' רברבא וכמ"ש ג"כ במא"א [במאורי אור] שם ארז נקי ז"א כשעולה באבא בלבנון כו' ועיינן בזח"ג [בזהר חלק ג] ויקרא (ד"י ע"א) ע"פ כארז בלבנון ישגה ובפ' לך לך (דפ"ב [דפרק ב'] סע"א [סוף עמוד א]).

Tel est le sens du niveau du cèdre, le grand vav. Ainsi est-il également écrit dans Meorei Or, au même endroit: «Zeir Anpin est appelé "cèdre" lorsqu'il s'élève dans Abba, dans le "Liban"», etc. Voir le Zohar, partie III, Vayikra (16a), à propos de «Il grandira comme un cèdre du Liban», et dans la paracha de Le'h Le'ha (fin de 82a).

וכדי שיומשך המשכת ביטול זה כנבראים זהו ע"י ו' זעירא בחי' אזור כנ"ל וע' בהרמ"ז [בהרב משה זכות]

בפ' חקת (בדף ק"פ סע"ב [סוף עמוד ב])

Et afin que cette transmission du bitoul se prolonge jusque dans les êtres créés, cela se fait par le vav minuscule, le niveau de l'hysope, comme indiqué plus haut. Voir aussi le Ramaz sur Parshas Chukas (folio 180, fin du côté b),

פ"י דעץ ארז ושני תולעת ואזור הם דעת ת"ת [תפארת] יסוד ובפ' מצורע שם כ' [כתב] שהדעת מושרש ביסודות דא"א [דאבא וא"מא] כו' ועמ"ש מענין ארז לעיל בפ' ויגש בד"ה ויגש אליו יהודה.

qui expliqua que le bois de cèdre, le fil écarlate et l'hysope correspondent à Daat (connaissance), Tiferet (beauté) et Yessod ; et, dans Parshas Metzora, il écrivit là que Daat prend racine dans les Yessodot d'Abba et Imma, etc. Voir aussi ce qui est écrit au sujet du cèdre plus haut, dans Parshas Vayigash, dans le discours commençant par «Et Yehouda s'approcha de lui».

וע' עוד מענין אזור ברבות סדר בא פ"ז ובזהר ס"פ צו (דל"ה ע"א) ובפ' בא (דל"ה ע"ב) ובפ"י הרמ"ז [הרב

משה זכות] שם ומענין ויקחו אליך ברבות סדר אמור ספ"ל:

Voir encore, au sujet de l'hysope, le Midrash Rabbah, Seder Bo, section 17 ; le Zohar à la fin de Parshas Tzav (35a) et dans Parshas Bo (35b), ainsi que le commentaire du Ramaz à cet endroit ; et, au sujet de «Et ils prendront pour toi», le Midrash Rabbah, Seder Emor, fin de la section 30.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/chukas/3/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak